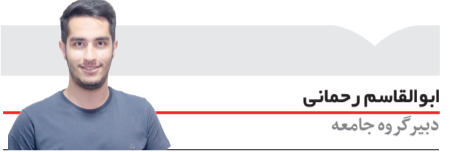

مورد عجیب نمودار کرونا در ایران

«فرهیختگان» بررسی کرد

ابوالقاسم رحمانی
دبیر گروه جامعه

چند وقتی بود از شر نوشتن در ارتباط با کرونا خلاص شده بودیم. چند وقتی بود که صرفاً هر روزه آمار و اطلاعات مربوط به میزان ابتلاها، مبتلایان جدید و فوت‌شدگان را

منتشر می‌کردیم و همان توصیه‌های سابق، البته این خلاص شدن هم به معنای بی‌اهمیت شدن مساله نبود؛ هم اتفاقات مهمی در کشور رخ داد و هم اینکه حسابی به مردم اعتماد کرده بودیم که بعد از آن کارنامه درخشان اواخر اسفند و عید نوروز که قید مسافرت رفتن را زده بودند و از تشدید وضعیت نامطلوب جلوگیری کردند، همچنان هم بر همان مدار حرکت می‌کنند و رفتارها را

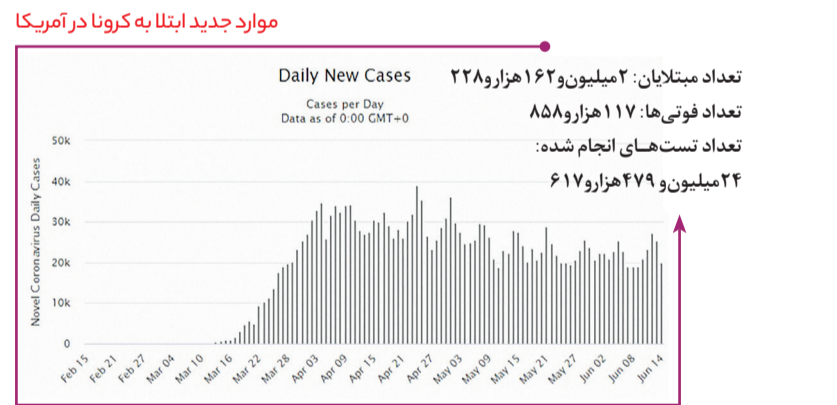
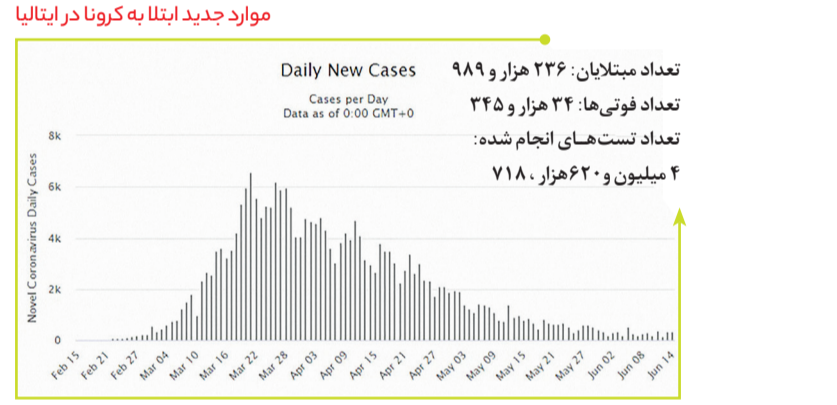
متناسب با وضعیت بحرانی مدیریت می‌کنند. منتها چند وقتی است هم مشاهدات میدانی و هم اخبار و اطلاعات خبر از وضعیتی بحرانی می‌دهند، نمودار ابتدای روزانه به کرونا در کشور همواره صعودی است و تعداد مرگ‌ومیر هم بیشتر شده است. از روزهایی با ۲۰، ۳۰ کشته‌برائر کرونا دوباره به روزهایی رسیده‌ایم که بیش از ۱۰۰ نفر جان خود را به دلیل ابتلا به این

بیماری از دست می‌دهند. همه این مسائل باعث شد نگرانی‌ها در ارتباط با آینده شیوع کرونا در کشور تشدید شود. تحلیل این مساله از دو منظر قابل‌بررسی است؛ یکی از منظر مراقبت‌های شخصی و مردمی و دیگری از منظر علمی و مسائل مربوط به سیاستگذاری در حوزه مقابله با کرونا. بررسی‌ها نشان می‌دهد، در هر دو مورد، یعنی هم

در حوزه مراقبت‌های شخصی و مردمی و هم در حوزه مسائل مربوط به سیاستگذاری‌ها، ایران وضعیت خوبی ندارد و بعد از پشت‌سر گذاشتن روزهای بحرانی، خوش‌خیالی‌ها و ساده‌انگاری‌ها وضعیت را از نزدیک شدن به حالت مهار بیماری دور کرده و در همان حالت کنترل و حتی میل به سمت بحرانی شدن دوباره نگه داشته است.

روند صعودی ابتلا به خاطر افزایش تست‌ها یا ساده‌انگاری نسبت به شیوع کرونا

در خطوط قبل در ارتباط با وضعیت نمودار ابتدای روزانه به کرونا در ایران اشاره گفتیم و افزودیم که برخلاف بسیاری از کشورها، خصوصاً آنهایی که وضعیت شدیدی‌تری به نسبت ایران داشتند، روند ابتلا و شیب نمودار صعودی و رو به افزایش است. آمریکا، برزیل، روسیه، هند، انگلیس، اسپانیا، ایتالیا و... همه کشورهای صدرنشین جدول تعداد مبتلایان به کرونا در جهان هستند، منتها همه‌شان در پروسه مواجهه با کرونا حائز نمودار صعودی نیستند. یعنی موارد ابتلا به کرونا در این کشورها، البته با لحاظ موارد استثنا، روند صعودی را طی می‌کند و رو به کاهش است، برخلاف اینها اما ایران، که در رتبه دهم کشورهای مبتلا به کروناست، نمودار خاص و عجیبی دارد و میزان ابتلاها بعد از افت‌وخیزهای متعدد همچنان صعودی است. البته در تشریح علل این اتفاق دو مساله می‌تواند اثرگذار باشد؛ یکی اینکه افزایش میزان تست‌های گرفته‌شده و افزایش روند بیماریابی باعث این رشد و روند صعودی است؛ چراکه تا مدتی پیش صرفاً مواردی از ابتلا به کرونا ویروس که در بیمارستان‌ها بستری می‌شدند به‌عنوان آمار مبتلایان ایرانی منتشر می‌شد و افراد بدون علامت و آنهایی که در بیمارستان‌ها بستری نبودند در آمار لحاظ نمی‌شدند، برخلاف حالا که تمامی افراد، چه آنهایی که بستری می‌شوند و چه آنهایی که در خانه دوران درمان را سپری می‌کنند و حتی آنهایی که علامتی ندارند و تست کرونایشان مثبت است هم جزئی از آمار هستند. در ادامه اما مساله دیگری که در این افزایش آمار و روند صعودی موثر است، این است که به‌واقع ساده‌انگاری‌ها و عدم رعایت مسائل بهداشتی فاصله‌گذاری‌های اجتماعی واقعا تعداد مبتلایان را افزایش داده که دومی موضوع بسیار نگران‌کننده‌ای است.

رخ می‌داد چون حتی اگر افراد ندانند مثبت هستند، در جامعه این ویروس را منتشر می‌کنند و افرادی هم بدون علامت این ویروس را می‌گیرند و رد می‌کنند و این ایمنی ایجاد می‌شود، اینکه بدانیم کدام افراد مثبت هستند تا حداقل رفت‌وآمد آنها را محدود کنیم، کمک می‌کند افراد در معرض خطر خود را حفظ کنیم. آمار مرگ‌ومیر را حفظ کنیم که بالا نرود. این هم کمک مردم را می‌طلبد که رسانه‌ها باید اطلاع‌رسانی کنند. مردم فکر نکنند فصل گرماست و شدت اخبار اولیه‌ای که درباره کرونا بود کمتر شده، نباید مردم حساسیت کمتری داشته باشند و همه چیز به حالت عادی بازگردد. نمی‌توانیم دوباره همه‌جا را ببندیم، به‌خاطر اینکه دوباره همه چیز شروع شد، چون تبعات دیگری دارد ولی اگر بخواهیم در این امکان رفتارهای قبلی را ادامه بدهیم مثلاً شما فاصله را رعایت نکنید و بهداشت دست را رعایت نکنید، شرایط بحرانی می‌شود. اخیراً به این نتیجه رسیده‌اند که ماسک بزنید چون زدن ماسک کمک می‌کند اگر فردی مثبت بود، یک‌دویستم احتمال ابتلای دیگران وجود داشته باشد. زدن ماسک می‌تواند ۲۰۰ برابر احتمال ابتلا را کاهش دهد. این خیلی کمک می‌کند. ماسک را بسیاری افراد رعایت نمی‌کنند و این معضل است. نوسانی که الان شاهد هستیم ناشی از این است که برخی رعایت می‌کنند و برخی رعایت نمی‌کنند و تست‌های مثبت ما افزایش می‌یابد.»

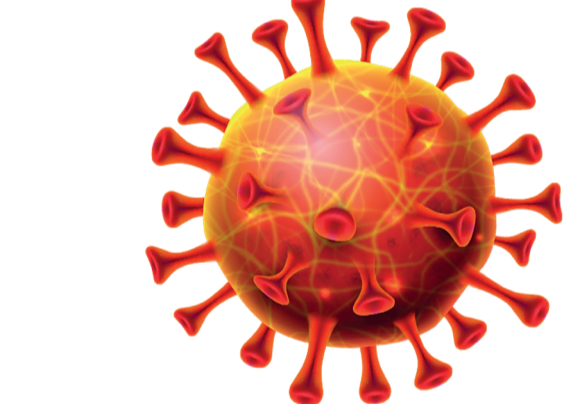
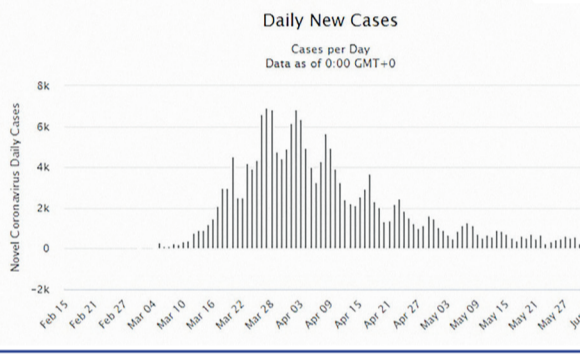
رفتار ویروس متناسب با رفتار ما عوض شده است

معاون پژوهشی مرکز تحقیقات واکسن در ارتباط با اینکه آیا کرونا تغییری داشته و ضعیف شده است هم گفت: «از لحاظ علمی تغییری نکرده است. ما تغییر کرده ایم. درصد بسیاری از ما ایمن شده‌ایم. این واقعیتی است که در ما ایجاد شده و ویروس از نظر ژنتیکی تغییری نکرده است. همان ویروسی که روز اول وجود داشت، الان وجود دارد ولی روز اول خیلی از ما گرفته بودیم و اگر می‌گرفتیم، علامت داشتیم و الان خیلی از ما گرفته‌ایم یا خفیف یا با علامت کم یا بدون علامت رد کرده‌ایم. برای همین ویروس افراد کمتری را به چالش می‌کشد. از لحاظ علمی وقتی می‌گوییم ویروس تغییر کرد که از لحاظ ژنتیک ژنوم ویروس تغییر کرده باشد که این اتفاق هنوز از نظر علمی ثابت نشده است. رفتار ویروس عوض می‌شود چون با میزبان خود طرف است و رفتار میزبان عوض شده در نتیجه رفتار ویروس نیز به نوعی تغییر کرده است. تولید واکسن این بیماری هم در ایران در دست اقدام است. خیلی از تست‌ها مثبت شده اما مثبت بودن دلیل بر این نیست که فردا واکسن خواهیم داشت. در مصاحبه‌ای رادیویی این را بیان کردم اگر تست‌های واکسن تمام شود و به خروجی نهایی برسیم تا زمانی که همه به واکسن دسترسی پیدا کنند چند سال زمان نیاز است؛ چراکه حداقل ۸۰ میلیون دوز واکسن نیاز داریم.»

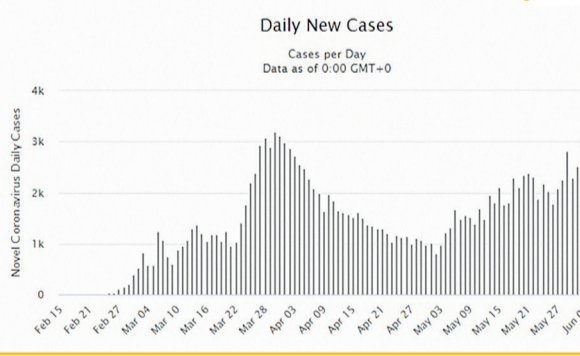
نه مردم و نه دولت، کرونا را جدی نگرفتیم!

است، به‌طوری که رعایت فاصله‌گذاری فیزیکی در کل ایران از ۷۸ درصد در فروردین ۹۹ به ۲۳ درصد در روزهای اخیر رسیده و این رنگ خطر جدی را در ارتباط با وضعیت ابتلا به کرونا و شیوع این بیماری رموز در کشور به صدا درآورده است. مساله دوم اما سهم مباحث علمی و مساله سیاستگذاری دولت‌ها در حوزه مواجهه با کروناست. نگاهی به واقعیت‌های موجود و گشایش‌های پیاپی، علی‌رغم مخالفت‌های متعدد صاحب‌نظران و کارشناسان نشان می‌دهد در این زمینه هم مسیر خوبی را طی نکرده‌ایم. آغاز به کار فعالیت‌های اقتصادی، خدماتی و ورزشی، مسافرت‌های متعدد مردم، عدم الزام به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و ساده‌انگاری‌های عمومی (مثل عدم الزام به استفاده از ماسک و عدم وجود ضمانت اجرائی در این باره)، عدم وجود سناریوی واحد و انتخاب راه‌حل میانه (نه گرایش به ایمنی جمعی و نه مواجهه فعال با بیماری) و عدم ارائه گزارش مشخص درباره محسّنات و مضرات انتخاب این راهکار و مسائلی از این دست باعث شده امروز ایران تنها کشوری در دنیا باشد که نمودار ابتدای روزانه به کرونا توسط مردم آن حالت خاصی را دارد که در هیچ کشور دیگری نیست؛ نموداری که به‌صورت سینوسی و اغلب صعودی بوده و هرگز نمی‌توان تحلیل خاصی را نسبت به رفتارهای کرونا در کشور با توجه به آن ارائه کرد.

موارد جدید ابتلا به کرونا در آلمان

موارد جدید ابتلا به کرونا در ایران

ما نتوانستیم روند کاهشی را حفظ کنیم

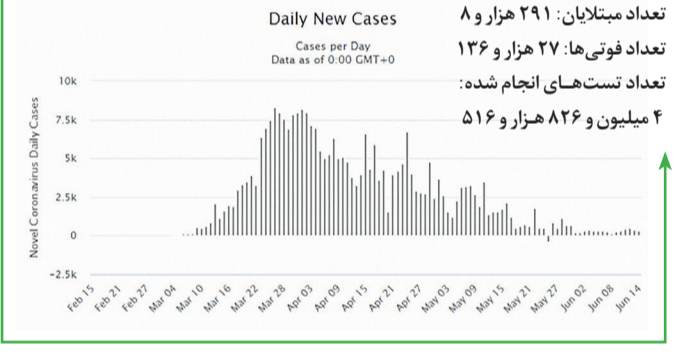
بعد از محرز، با محمدحسین یزدی معاون پژوهشی مرکز تحقیقات واکسن و مدیرگروه ایمنوتراپی پژوهشکده علوم دارویی دانشگاه علوم پزشکی تهران هم گفت‌وگویی در این رابطه که علت اصلی روند صعودی نمودار ابتلا به کرونا در ایران چیست و چه مولفه‌هایی بر آن اثر می‌گذارند، داشتیم که او به «فرهیختگان» گفت: «در واقع میزان بیماریابی افزایش پیدا کرده است. قبل از عید آمار می‌شد مربوط به افرادی بود که بستری می‌شدند و بعد از عید آمار افرادی که تست آنها مثبت می‌شود هم اعلام می‌شود. اینکه تست مثبت شود لزوماً به معنای درگیری فرد با تب و سرفه و تنگی نفس نیست. مثلاً فرد در محیطی بود که کرونای مثبت در آن محیط بوده و حالا ردیابی می‌کنیم آن فرد مثبت را که بگوییم ۱۴ روز قرنطینه باشد و در جامعه وارد نشود، چراکه ممکن است دیگران را هم مثبت کند. این تفاوت به این دلیل است. آمار می‌دهد که در دنیا رو به کاهش است آمار بستری است. در ایران هم در مجموع آمار بستری که روزانه دو، سه هزار نفر بود ۹۰۰-۸۰۰ نفر رسیده است. ما تا روزی ۴۰۰ نفر هم رسیده بودیم ولی دوباره با بازگشایی و کم‌رنگ شدن قرنطینه در ذهن مردم افزایش داشت. مردم از نظر ذهنی نسبت به این امر سهل‌انگاری می‌کنند. آمار مرگ‌ومیر ما به روزی ۳۰ نفر هم رسیده بود و افزایش داشت ولی باز به نسبت پیک که روزی سه هزار بستری داشتیم الان روند کاهشی محسوب می‌شود، منتها نوسان دارد و این نوسان به این معناست که نتوانستیم روند کاهشی را حفظ کنیم. روند کاهشی باید طوری مدیریت می‌شد که مردم مراعات و بهداشت را رعایت می‌کردند و روند تا مرحله مهار پیش می‌رفت ولی الان در مرحله کنترل هستیم.»

نوسان آماری به خاطر سهل‌انگاری‌های برخی مردم است

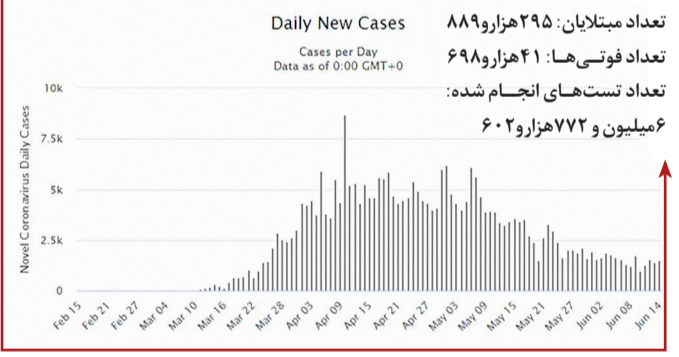
یزدی در ارتباط با اینکه آیا این آمار نشان‌دهنده این است که ما به‌جای بیماریابی فعال به سمت ایمنی جمعی حرکت می‌کنیم، گفت: «ایمنی جمعی خواه‌ناخواه اتفاق می‌افتد، چه آمار را می‌گرفتیم و چه نمی‌گرفتیم این حقیقت

همان طور که گفتیم تحلیل وضعیت صعودی نمودار تعداد مبتلایان و جان باختگان بر اثر کرونا از دو منظر قابل بررسی است؛ بخش اول مربوط به مراقبت‌های شخصی و مردمی است و مرحله دوم مربوط به مسائل علمی و سیاستگذاری‌ها در حوزه مواجهه با شیوع کروناست. در مساله اول علی‌رغم مراقبت‌های قابل قبول مردمی و علم نسبت به این مساله که مردم هم بالاخره از چنین وضعیتی خسته می‌شوند و تا حدی ساده‌انگاری‌ها طبیعی به نظر می‌رسد، آنچه مشاهده می‌کنیم کمی بیش از ساده‌انگاری است و نوع رفتارهای عمومی و مردمی وضعیتی را متبادر می‌کند که انگار ماجرای کرونا بالکل تمام شده است. مراقبت‌های یکی در میان، عدم رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی، شلوغی و ایجاد تجمع‌های متعدد خصوصاً در اماکن سرسرت و... واقعیت این روزهای شهرهای مختلف است، حتی آن شهرهایی هم که وضعیت سفید را تجربه می‌کردند و از همان ابتدا هم هرگز به وضعیت بحرانی نرسیده بودند، حالا با انبوهی از مراجعان و مبتلایان به کرونا مواجه هستند که اکثر در جریان تعطیلی‌ها و مسافرت‌ها دچار چنین آسیبی شده‌اند. همین تهران که ادعای کردیم وضعیت خوبی از لحاظ مراقبت‌های مردمی دارد و روزها به گفته مسئولان از منظر مراجعه‌های بیمارستانی وضعیت نزولی را طی می‌کرد، حالا حال و روز خوبی ندارد و به گفته مسئولان وزارت بهداشت تعداد مراجعه‌ها و البته تعداد موارد بستری آن رشد داشته و روند صعودی را طی می‌کند، این درحالی است که به گفته علیرضا زالی، فرمانده ستاد مقابله با کرونا در تهران رعایت نکات بهداشتی و فاصله‌گذاری فیزیکی از ۶۲ درصد در فروردین ۹۹ به چیزی حدود ۱۱ درصد در روزهای اخیر رسیده است. این عدد برای کل کشور هم‌ببین وضعیت‌نگران‌کننده‌ای

موارد جدید ابتلا به کرونا در اسپانیا

موارد جدید ابتلا به کرونا در انگلستان

روند صعودی ابتلا به خاطر تست‌های زیاد نیست، موارد ابتلا و بستری افزایش پیدا کرده است

اهمیت بالای این مساله و روزهای سختی که احتمالاً با این وضعیت پیش‌روی مردم خواهد بود، ایجاب می‌کند با کارشناسان در ارتباط با وضعیت موجود و تحلیل شرایط پیش‌آمده گفت‌وگویی داشته باشیم. مینومحرز، عضو کمیته کشوری بیماری‌های عفونی وزارت بهداشت در ارتباط با این وضعیت ضمن اشاره به افزایش موارد ابتلا به کرونا و مراجعه و بستری این بیماران خصوصاً در تهران به «فرهیختگان» گفت: «در تهران متأسفانه به دلیل اینکه مردم رعایت نمی‌کنند و مساله را ساده گرفته‌اند هم روند ابتلا و هم روند بستری بیماران زیاد شده است. اینکه تست‌ها افزایش پیدا کرده، اثرگذاری آن هم بر آمار کلی اجتناب‌ناپذیر است منتها هم مراجعه، هم ابتلا و هم بستری بیماران رشد داشته است و این ربطی به ماجرای تست‌های زیاد و بیماریابی فعال ندارد. مردم در تهران فکر کرده‌اند کرونا تمام شده، در نتیجه فاصله‌گذاری‌ها را رعایت نمی‌کنند. بعضی استان‌های دیگر هم که اصلاً موارد ابتلائی در آنها نداشتیم، بعد از مسافرت‌های اخیر دچار مشکل جدی شده‌اند و موارد ابتلا در آنها مشاهده شده است. یک‌سری استان‌هایی که مورد ابتلائی نداشتند، دچار اپیدمی شدند. در ارتباط با بیماریابی فعال هم باید بگوییم خیلی این اتفاق در کشور نمی‌افتد، یک‌سری ادارات و اماکن و مشاغل این مساله را دارند و تست‌هایی گرفته می‌شود، خیلی هم تست‌های تست‌های معتبری نیست، پس نمی‌توان گفت علت اصلی افزایش آمارها به خاطر تست‌های بیشتر و سناریوی بیماریابی فعال است، مضافاً اینکه مراجعه‌ها رشد قابل توجهی داشته و تعداد بیماران بیشتر شده است. در حوزه سیاستگذاری هم وقتی همه‌جا باز شده و مشاغل فعالیت‌های خود را از سر می‌گیرند، خطرناک است. البته مردم هم خسته شده‌اند، همه‌جای دنیا مردم خسته شده‌اند ولی در ایران مردم خیلی ناگهانی مساله را فراموش کردند و دیگر کرونا را جدی نمی‌گیرند. فکر نمی‌کنم دیگر آن محدودیت‌ها برگردد ولی امیدوارم این کار را بکنند چون مردم نشان داده‌اند در این شرایط مسائل بهداشتی و... را رعایت نمی‌کنند و این در آینده حتماً خطرناک‌تر خواهد بود، چون ویروس هیچ تغییری نکرده و همان ویروسی است که از ابتدا بود اما اینکه مرگ‌ومیر کمتر شده به خاطر این است که تشخیصی و انتخاب‌روش‌های درمانی مناسب و تجربه‌های بیشتر کادر درمانی باعث این قضایا شده و بسیاری از بیماران سرپایی درمان می‌شوند.»